

соціальні послуги; фінансування наукових досліджень, що мають перспективи комерціалізації; розвиток інноваційної інфраструктури.

ПАРТНЕРСТВА В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ПОСЛУГ: ЗМІСТ ТА МОДЕЛІ

О. В. ЯРМАК, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
*Харківський інститут фінансів Київського національного торговельно-
економічного університету, м. Харків*

Інтелектуальними є послуги, що відповідають таким критеріям їх оцінки і відокремлення як особливого сегменту сфери послуг економіки знань: це капіталоутворюючі послуги, що виступають інституціональними джерелами нагромадження людського капіталу індивідуума і інтелектуального капіталу фірми, людського і інтелектуального потенціалу суспільства; надання інтелектуальних послуг спрямовано на забезпечення їх споживачів необхідними знаннями і інформацією – найважливішими ресурсами інноваційного економічного розвитку; 3) інтелектуальні послуги є спеціальним каналом передачі їх споживачеві професійних знань і інформації.

Інтелектуальні послуги мають ознаки інформаційних і інноваційних послуг, їм притаманні інноваційний і навчальний ефекти, їх передача від джерела до споживача являє собою суб'єкт-суб'єктні відносини, основними формами яких виступають консультування і навчання. Це професійні, персоніфіковані, індивідуалізовані чисті послуги, ресурсну основу і зміст яких складають спеціальні (професійні) знання і інформація, а результатом є вигоди споживача (індивіда, фірм, суспільства) від їх засвоєння і використання у його цілях (особистих, організаційних, підприємницьких, економічних, соціальних, духовних і ін.).

Відмітною характеристикою інтелектуальних послуг є їх комплексність, яка може бути внутрішньою і зовнішньою та є основою створення послуги як інтелектуального комплексу, що включає :

- 1) базові і додаткові (сукупні) послуги – внутрішня комплексність;
- 2) різні види інтелектуальних послуг: консалтингових, освітніх,

науково-технічних – це зовнішня комплексність.

Створення внутрішнього і зовнішнього інтелектуального комплексу базується на партнерському принципі організації послугової діяльності, який припускає створення (залучення), розвиток і координацію дій автономних одиниць процесу продукування та надання інтелектуальних послуг, об'єднаних горизонтальними взаємозв'язками та зобов'язаннями, діяльність яких направляється інтегратором партнерства на досягнення загальної мети. Треба підкреслити, що партнерство відповідає природі інтелектуальних послуг та забезпечує ефективну реалізацію їх функцій як специфічного каналу постачання професійних знань та інформації. Спирання на партнерства дозволяє оптимально комбінувати і використовувати ресурси учасників, знижувати трансформаційні і трансакційні витрати.

Застосування партнерств здійснюється на міжорганізаційному рівні як співпраця суб'єктів, що надають аналогічні або різні інтелектуальні послуги. Результатом діяльності учасників партнерств є створення зовнішнього інтелектуального комплексу.

Партнерствам у сфері інтелектуальних послуг, з одного боку, властиві загальні організаційні принципи: єдина мета, незалежні учасники, добровільні зв'язки, можливість наявності декількох лідерів, інтегровані рівні. З іншого боку, вони різняться цілями, завданнями, на розв'язання яких спрямовано їх створення і функціонування, структурою, складом учасників, рівнем і моделями їх взаємодії та ін.

Зовнішній інтелектуальний комплекс формується на базі галузевих партнерств, структура яких представлена продуцентами інтелектуальних послуг. Причому, галузеві партнерства поєднують продуцентів як одного виду інтелектуальних послуг (внутрішньопослугові партнерства), так і їх різних видів (міжпослугові партнерства). Галузеві партнерства в сфері інтелектуальних послуг розширюють джерела одержання знань і інформації, сприяють зміцненню конкурентних позицій учасників на ринку інтелектуальних послуг, виступають організаційною формою спільного використання партнерами нових технологій їх надання. Їх головною метою є створення якісного, конкурентоспроможного інтелектуального продукту – зовнішнього інтелектуального комплексу.

Галузеві партнерства можуть діяти як стратегічні мережі (альянси) і ланцюжки створення цінності. Стратегічні мережі являють собою горизонтальну кооперацію організацій, що діють в одному сегменті ринку

інтелектуальних послуг, з метою зміцнення їх конкурентних позицій, зниження трансакційних витрат, використання додаткових джерел знань, впровадження нових технологій надання інтелектуальних послуг.

Стратегічні мережі опираються на співробітництво конкурентів, діяльність яких координується для досягнення їх певних довгострокових цілей.

Ефективною формою взаємодії організацій, що надають різні види інтелектуальних послуг, виступають галузеві міжпослугові мережі, які забезпечують створення цінності зовнішнього інтелектуального комплексу. Зазначені мережі базуються на вертикальній інтеграції учасників, які діють на різних етапах створення цінності кінцевого продукту – інтелектуального комплексу.

УЧАСТЬ У ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОМУ ПАРТНЕРСТВІ ЯК КОНКУРЕНТНА ПЕРЕВАГА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

О. В. БЕРВЕНО, д-р екон. наук, доц.,

проф. кафедри менеджменту

К. С. ЛУНЬОВА, студ.

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Харків

Державно-приватне партнерство (ДПП) є ефективною формою співробітництва між владою та приватним бізнесом, яка останнім часом набувала широкого розповсюдження у західних країнах та поступово отримує додаткового розвитку в Україні. Так, наприклад, лише у 2015 році у країнах ЄС було укладено 49 договорів ДПП загальною вартістю 319 млн. євро. Найбільшого розповсюдження отримало співробітництво влади і бізнесу у сфері транспорту, охорони здоров'я, освіти [1].

Спонукальним чинником розвитку ДПП в Україні стало прийняття Закону «Про державно-приватне партнерство» № 2404-VI від 01.07.2010 р., який зазначив основні принципи та процедурні механізми його здійснення. Прийняття закону стимулювало розвиток ДПП та суттєво збільшило інвестиційні надходження в інфраструктуру країни.

Державно-приватне партнерство є ефективним механізмом розвитку окремих сфер та галузей національного господарства. Крім транспорту,